25/01/2024

Φεβρουάριος 1982: Όταν η Εκκλησία της Ελλάδος μιλούσε στον λαό για τον πολιτικό γάμο

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ήταν 17 Φεβρουαρίου του 1982, όταν η Βουλή των Ελλήνων ξεκίνησε την πολυτάραχη συζήτηση για τον πολιτικό γάμο. Η τότε κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου στο πλαίσιο της πλήρους αναδιάρθρωσης και ανανέωσης του οικογενειακού δικαίου άνοιγε τον δρόμο για τη θέσπιση του πολιτικού γάμου ως «ισόκυρου» με τον θρησκευτικό.

Μετά από πολύωρες συζητήσεις, έντονες αντιδράσεις από μεγάλο μέρος της κοινωνίας αλλά και από την Εκκλησία η Βουλή ενέκρινε τον νόμο 1250 στις 22 Μαρτίου, με τις αρνητικές ψήφους της Νέας Δημοκρατίας. Και με το Προεδρικό Διάταγμα 391 (ΦΕΚ Α 73/18.06.1982) καθορίζονταη οι λεπτομέρειες για την τέλεση του πολιτικού γάμου.

«Η κυβέρνηση, πιστή στις εξαγγελίες της προς τον Ελληνικό λαό, αποφάσισε την καθιέρωση του πολιτικού γάμου. Η μεγάλη αυτή καινοτομία στο δίκαιό μας επιβάλλεται από την ανάγκη περιφρούρηση της ανεξιθρησκίας και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας που κατοχυρώνεται από το Σύνταγμά μας» , σημείωνε στις 17 Φεβρουαρίου ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης, Στάθης Αλεξανδρής, με αφορμή την εισαγωγή του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Αρχικά, η ένωση στο δημαρχείο είχε πολύ μικρή απήχηση, ωστόσο με την πάροδο των ετών, οι πολιτικοί γάμοι ξεπέρασαν τους θρησκευτικούς, δημιουργώντας εύλογη ανησυχία και προβληματισμό.

Οι αντιδράσεις και η θέση της Εκκλησίας

«Από δε αρχής κτίσεως άρσεν και θήλυ εποίησεν αυτούς˙ ένεκεν τούτου καταλείψει άνθρωπος τον πατέρα αυτού και την μητέρα, και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν˙ ώστε ουκέτιεισίν δύο αλλά μία σαρξ» (Μάρκου, 10, 6-8).

Οι ανωτέρω λόγοι του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού αποτελούν την βάση της πίστεως της Εκκλησίας, ότι το Μυστήριο του Γάμου εθεσπίσθη με την ευλογία του Θεού ήδη από την στιγμή της θείας δημιουργίας. Ο Απόστολος Παύλος στην προς Εφεσίους Επιστολή παραλληλίζει την ένωση του ανδρός και της γυναικός με την ένωση του Νυμφίου Χριστού με την Νύμφη Εκκλησία.

Έτσι, ο φυσικός δεσμός του ζεύγους είναι και πνευματικός με την ευλογία του Θεού Δημιουργού και του εκκλησιαστικού αγιασμού. Αν και η πατερική θεολογία θεωρεί την ευλογημένη ένωση του ζεύγους ως ήδη ολοκληρωμένο μυστήριο, εν τούτοις τονίζει με έμφαση και την κύρια συνέπεια αυτού, δηλαδή την απόκτηση τέκνων.

Είναι αξιοσημείωτο, ότι ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, συνοψίζοντας την πατερική παράδοση, γράφει ότι ο γάμος «εθεσπίσθη» για να πολεμηθή ο έσχατος εχθρός του ανθρώπου, ο θάνατος (... ώστε διά το μη εκτριβήναι και αναλωθήναι υπό του θανάτου ο γάμος επινενόηται, ως αν διά της παιδοποιίας το γένος των ανθρώπων διασώζηται).

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος σε σύγκλησή της από 19-21 Ιανουαρίου 1982 με απόφαση της τοποθετήθηκε με τις κάτωθι θέσεις επί του πολιτικού γάμου:

1. Σύμφωνα με την δογματικήν διδασκαλίαν της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ο γάμος είναι μυστήριον και για την κανονική και νόμιμη σύστασή του απαραίτητο στοιχείο είναι η Ιερολογία του. Άλλου είδους γάμο δεν αναγνωρίζει για τους πιστούς της. Γι’ αυτό το λόγο, κατά την πίστη της Εκκλησίας, ο πολιτικός γάμος αποτελεί πορνεία και μοιχεία και παραβίαση της δογματικής διδασκαλίας περί Μυστηρίων. Είναι λοιπόν φανερόν, ότι ο πολιτικός γάμος δεν μπορεί να θεωρηθεί από την Εκκλησία ως ισόκυρος και ισοδύναμος προς τον θρησκευτικόν γάμο των ορθοδόξων.

2. Εξ αιτίας όμως των ολίγων εκείνων, που θεωρητικά υποστηρίζουν ότι είναι άπιστοι και άθεοι, ανέχεται η Εκκλησία την θέσπιση πολιτικού γάμου, για να μην εμπαίζεται το μέγα μυστήριο του γάμου από ανθρώπους που δεν πιστεύουν στην

ιερότητά του και για να εξυπηρετηθούν οι αλλόθρησκοι και οι ετερόδοξοι.

3. Όσοι Ορθόδοξοι τελούν πολιτικό γάμο, «θέτουν εαυτούς μόνοι των εκτός της Εκκλησίας, εφ' όσον ευσυνειδήτως και δημόσια απαρνούνται θεμελιώδη της πίστεως επιταγήν. Επομένως, μετά πολλής λύπης, οι τελικώς και αμετανοήτως εμμένοντες εις την απιστίαν αυτήν, αποκόπτονται της Εκκλησίας εξ' ιδίας αυτών υπαιτιότητος και στερούνται των ευλογιών και των ευχών της».

Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος με την υπ' αριθμ. 2320/19-5-1982 Εγκύκλιόν της «προς τους Σεβ. Μητροπολίτας της Εκκλησίας της Ελλάδος» για τις προϋποθέσεις τελέσεως θρησκευτικού γάμου, βάσει του Ν.1250/1982 δεν παραλείπει να «επισημειώσει» ότι «τέκνα της Εκκλησίας λογίζονται όσα σέβονται και ευλαβούνται τα Ιερά Αυτής Μυστήρια».

Αλλά και ο τότε μητροπολίτης Δημητριάδος Χριστόδουλος Παρασκευαϊδης, μετέπειτα αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδας, χαρακτήριζε τον πολιτικό γάμο «ανίερο μείξιν» και για εκείνους που θα τον επέλεγαν, διακήρυσσε ότι διέπρατταν «πορνείαν ηθικώς κολαζομένην»: *«Ο πολιτικός γάμος είναι άθεσμος μείξις, είναι καταπάτησις της εκκλησιαστικής διδασκαλίας, είναι αίρεσις. Ο τοιούτος γάμος είναι, άνευ περιστροφών, μείξις ανίερος και κατάκριτος, ελευθέρα συμβίωσις άθεσμος και αμαρτωλός».*

Τα φυλλάδια «Προς τον Λαό» της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος

Τον Φεβρουάριο του 1982, εν μέσω της πολυτάραχης συζήτησης για τον πολιτικό γάμο, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέδωσε το φυλλάδιο «ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ» με τίτλο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ» εκφράζοντας τις θέσεις της για το ζήτημα.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Πῶς ξεκίνησε τὸ θέμα. Τί εἶναι ὁ πολιτικὸς γάμος. Ἀρνητικὲς συνέπειές του. Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία ἀπορρίπτει τὸν ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλους πολιτικὸ γάμο. Τί προτείνει.

Ὑπάρχουν εἰς τὴν πατρίδα μας μερικοὶ ἄνθρωποι, ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν πιστεύουν στὸ Θεό, καὶ ὅτι παρὰ ταῦτα, ὅταν πρόκειται νὰ παντρευθοῦν, ὁδηγοῦνται ἐξαναγκαστικὰ στὴν ἐκκλησία, ἐπειδὴ στὴ χώρα μας ἀναγνωρίζεται, μὲ νόμο, σὰν ἔγκυρος, μόνο ὁ θρησκευτικὸς γάμος. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἐπικαλούμενοι τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματός μας, ποὺ ὁρίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπαραβίαστη, διαμαρτύρονται γιὰ τὴν καταπίεση ποὺ ὑφίστανται καὶ ζητοῦν νὰ καθιερωθῆ ὁ πολιτικὸς γάμος, ὥστε χωρὶς νὰ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία καὶ χωρὶς νὰ δέχονται τὴν εὐλογία, νὰ μποροῦν νὰ συνάπτουν ἔγκυρο, γιὰ τὴν Πολιτεία, γάμο.

Εὐθὺς ὡς διετυπώθη τὸ αἴτημα αὐτό, ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας δήλωσαν καὶ ἔγραψαν ὅτι συμφωνοῦσαν, βασικά, μὲ αὐτὴ τὴν ἐπιχειρηματολογία, προσθέτοντας μάλιστα, ὅτι τὸ ἴδιο πρόβλημα ἀντιμετώπιζαν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὄντας κι αὐτοὶ ἀπὸ τὸ νόμο ὑποχρεωμένοι νὰ εὐλογοῦν, παρὰ τὴν συνείδησή τους, γάμους ἀνθρώπων, ποὺ δὲν δίσταζαν νὰ διακηρύξουν ὅτι εἶναι ἄθεοι καὶ ὅτι γι' αὐτοὺς καμμιὰ ἀξία καὶ ἔννοια δὲν εἶχε ἡ ἱερολογία, δηλ. ἡ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι ἄρχισε νὰ συζητεῖται τὸ ζήτημα τῆς εἰσαγωγῆς καὶ στὴ χώρα μας τοῦ πολιτικοῦ γάμου.

Τί εἶναι ὁ πολιτικὸς γάμος.

Πολιτικὸς λέγεται ὁ γάμος ἐκεῖνος ποὺ συνάπτεται χωρὶς τὴν μεσολάβηση τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς δηλ. τὴν ἱερολογία. Ἐκεῖνοι ποὺ πρόκειται νὰ παντρευθοῦν ἐμφανίζονται ἐμπρὸς στὸ ἁρμόδιο ὄργανο τῆς Πολιτείας καὶ δηλώνουν τὴν πρόθεσή τους νὰ γίνουν σύζυγοι. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή, καὶ ἀφοῦ ὑπογράψουν σὲ κάποιο βιβλίο, θεωροῦνται σὰν νόμιμο ζευγάρι. Ὁ πολιτικὸς γάμος ἄρχισε νὰ ἐπικρατῆ στὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης, στὶς ὁποῖες κυριάρχησε ὁ Προτεσταντισμὸς δηλ. ἀπὸ τὸν 16ο αἰῶνα, κι αὐτὸ γιατὶ ὁ Προτεσταντισμὸς ἀπέρριψε τὴ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας καὶ ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας περὶ τῶν ἑπτὰ Μυστηρίων, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα συγκατα-

λέγεται καὶ ὁ γάμος. Ἀργότερα, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν γαλλικὴ ἐπανάσταση, ὁ πολιτικὸς γάμος, ὑπὸ τὴν πίεση τῶν ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἀντιεκκλησιαστικῶν ἀρχῶν της, ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἄλλα μέρη, καὶ κυρίως ἐκεῖ ὅπου ἐπικρατεῖ ἐχθρότης ἐναντίον τῆς θρησκείας καὶ τῆς πίστεως. Εἶναι φανερὸ ὅτι ὁ πολιτικὸς γάμος ἀντιστρατεύεται τὸν ἱερὸ καὶ μυστηριακὸ χαρακτῆρα τοῦ χριστιανικοῦ γάμου.

Ἀντίθετα ὁ θρησκευτικὸς γάμος εἶναι ἀρχαιότατος. Ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, στηριζομένη στὴ διδασκαλία τῆς Κ. Διαθήκης, ἀνύψωσε τὸν γάμο σὲ Μυστήριο καὶ ἤδη ἀπὸ τὸν α' αἰῶνα ὥρισε πὼς κάθε γάμος ἔπρεπε νὰ εὐλογῆται ἀπὸ τὸν ἱερέα καὶ νὰ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο. Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας πατέρες ὅπως π.χ. Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὁ Μεθόδιος Ὀλύμπου, ὁ Τερτυλλιανὸς κ.ἄ. διδάσκουν ὅτι γάμος ποὺ συνάπτεται χωρὶς εὐλογία εἶναι ἁμαρτία καὶ παραμένει μιὰ φυσικὴ ἕνωση ἀνδρὸς καὶ γυναικός, μὴ ἐξαγιαζομένη ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἐνῶ ὁ εὐλογημένος γάμος, αὐτὸς μεταβάλλει τὴν ἕνωση αὐτὴ σὲ εὐχαριστιακὴ σχέση «ἐν Κυρίῳ», σὲ κοινωνία προσώπων, σὲ ζῶσα ἐμπειρία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ καθιστᾶ τὴν οἰκογένεια μιὰ μικρὴ «κατ' οἶκον Ἐκκλησίαν». Ὁ γλαφυρὸς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς Κων. Καλλίνικος γράφει ὅτι «Ἕνωσις σαρκικὴ μόνον, ἣν δὲν ἐξαγνίζει ὁ ἠθικὸς σκοπὸς καὶ ἡ πορφύρα τοῦ Μυστηρίου, εἶναι ἕνωσις κτηνώδης, τυγχάνει ἀναξία τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου, στιγματίζεται ὡς ποταπὸν ἁμάρτημα».

Τὸ 893 μ.Χ. ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Λέων Στ' ὁ Σοφὸς μὲ τὴ Νεαρὰ ὑπ' ἀριθμ. 89 ὥρισε κάθε γάμος χριστιανοῦ ὀρθοδόξου νὰ εὐλογῆται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ὁ νομοθέτης ἐκεῖνος ὅ,τι ὁρῆκε νὰ ἐπικρατῆ στὸ βασίλειο, τὸ περιέβαλε μὲ τὴ δύναμη τοῦ νόμου. Ἔτσι ἀπὸ τότε καὶ μέχρι σήμερα συνεχῶς, γύρω στὰ 1100 χρόνια, ὁ γάμος στὴν πατρίδα μας εἶναι θρησκευτικός.

Ἀρνητικὲς συνέπειές του

Ὡστόσο, ἠμπορεῖ ὁ πολιτικὸς γάμος νὰ εἶναι παραχώρηση πρὸς τὴν συνταγματικὴ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως καὶ ἠμπορεῖ νὰ τὸν δεχόμεθα γιὰ τοὺς ἀθέους καὶ ἀλλοθρήσκους, ὡστόσο δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμε ὅτι πίσω ἀπ' αὐτὸν κρύβονται σοβαροὶ κίνδυνοι. Καὶ οἱ κυριώτεροι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι:

α) Ἡ ἀποθεσμοποίηση τοῦ γάμου. Ὁ θρησκευτικὸς γάμος ἀνυψώνει, ὅπως εἴπαμε, τὴ φυσικὴ σχέση τῶν συζύγων στὸ ἐπίπεδο τῆς ἱερότητος καὶ διαφυλάσσει μέσα της τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Ἀντίθετα ὁ πολιτικὸς γάμος κατεβάζει τὴν ὅλη ὑπόθεση πολὺ χαμηλά, τὴν καταντᾶ μιὰ συμβολαιογραφικὴ πράξη. Γι' αὐτὸ καί, κατὰ κανόνα, ὁ γάμος αὐτοῦ τοῦ εἴδους εὐκολώτερα συνάπτεται καὶ εὐκολώτερα διαλύεται. Παύει ἔτσι ὁ γάμος νὰ εἶναι ἕνας ἱερὸς θεσμός, ὅπως ἦταν σὰν θρησκευτικός. Γίνεται ἰδιωτικὴ μᾶλλον ὑπόθεση.

β) Ὁ κίνδυνος κατὰ τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος. Ὁ θρησκευτικὸς γάμος, ἐξασφαλίζοντας τὴ θρησκευτικὴ ὁμοιογένεια τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἐξασφαλίζει συνάμα καὶ τὴν ἐθνικὴ ἑνότητα, ἐφ' ὅσον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἱστορικοὺς ὁμολογεῖται ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι παράγων ἑνότητος τοῦ λαοῦ μας, γιατὶ ὅλη μας ἡ λαϊκὴ παράδοση, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά μας εἶναι διαποτισμένα ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξία. Καὶ αὐτὴ ζῆ καὶ δυναμώνει μέσα στὴν οἰκογένεια. Ὁ πολιτικὸς ὅμως γάμος ἀνοίγει ρῆγμα στὸ σκάφος τοῦ Ἔθνους, γιατὶ πλήττει τὴ θρησκευτικὴ ὁμοιογένεια τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἐφ' ὅσον στὸ μέλλον θὰ μποροῦν ἐλεύθερα νὰ παντρεύονται Ἕλληνες χριστιανοὶ π.χ. μὲ γυναῖκες ξένες, μουσουλμάνες ἢ ἄλλου θρησκεύματος. Ἔτσι οἱ μελλοντικὲς οἰκογένειες θὰ μποροῦν νὰ εἶναι μικτῆς θρησκευτικῆς συνθέσεως, ὁ πατέρας π.χ. μουσουλμάνος, ἡ μητέρα χριστιανή. Ἐρωτᾶμε: πῶς τέτοιες οἰκογένειες θὰ περισώσουν τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου μας; Πῶς θὰ διαφυλάξουν αὔριο τὴν ἐθνική μας ἑνότητα;

γ) Ἡ ἐξάρθρωση τῆς οἰκογένειας. Ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ κύτταρο τῆς κοινωνίας. Ὁ θρησκευτικὸς γάμος ὁδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους σὲ μιὰ συντηρητικὴ ζωή. Ἔτσι ἔχουμε γνωρίσει τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν χριστιανικῶν μας οἰκογενειῶν, μὲ τὴν ὁμορφη δομή τους, τὴν ἑνότητα τῶν μελῶν τους, τὶς ὡραῖες στιγμές τους. Τώρα ὁ πολιτικὸς γάμος ἐπιδιώκει νὰ μετατρέψῃ τὴν παραδοσιακὴ μορφὴ τῆς οἰκογένειας σὲ ἕνα ξενοδοχεῖο ὕπνου καὶ φαγητοῦ, σὲ μιὰ πανσιόν, μὲ τὶς μεγάλες ἐλευθεριότητες καὶ τὶς εὔκολες διαλύσεις. Δὲν ξέρουμε ἂν θὰ μεί-

νη τίποτε ὄρθιο, ἢ θὰ ἰσχύση αὐτὸ ποὺ ἐγράφη, ὅτι δηλ. μὲ τὸν πολιτικὸ γάμο θὰ παντρευέσαι τὸ πρωῒ καὶ θὰ χωρίζεις τὸ βράδυ!!

Τὰ συστήματα τοῦ πολιτικοῦ γάμου

Ὅπου ἐφαρμόζεται ὁ πολιτικὸς γάμος, τὸν συναντᾶμε εἴτε σὰν ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλους, εἴτε σὰν προαιρετικό, γιὰ ὅσους τὸν προτιμοῦν. Ὑποχρεωτικὸς πολιτικὸς γάμος ἰσχύει, ὅπως εἴπαμε, στὶς χῶρες ποὺ ἔχουν ἐχθρότητα πρὸς τὴν Ἐκκλησία ἢ λόγους ἱστορικοὺς ὅπως εἶναι π.χ. τὰ κράτη τῆς Ἀνατ. Εὐρώπης, ἡ Γαλλία, τὸ Βέλγιο, ἡ Ὁλλανδία καὶ τὸ Λουξεμβοῦργο. Προαιρετικὸς πολιτικὸς γάμος, παράλληλα μὲ τὸ θρησκευτικό, ἰσχύει στὶς δημοκρατικὲς χῶρες ὅπως π.χ. στὴν Ἰταλία, Πορτογαλία, Ἱσπανία, Ἀγγλία, Νορβηγία, Φινλανδία, Σουηδία, Δανία, Ἰσλανδία, ΗΠΑ, Καναδᾶ κ.λπ. Τὰ 2)3 τῶν χωρῶν τῆς γῆς ἔχουν τὸν προαιρετικὸ πολιτικὸ γάμο, ἀφήνουν δηλ. τοὺς πολίτες τους ἐλεύθερους νὰ διαλέξουν εἴτε τὸν πολιτικό, εἴτε τὸν θρησκευτικὸ γάμο, διότι καὶ οἱ δύο εἶναι ἔγκυροι γιὰ τὰ κράτη αὐτά.

Τὸ προτιμητέο σύστημα πολιτικοῦ γάμου

Στὴν Ἑλλάδα, ἀρχικὰ εἶχε λεχθῆ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ εἰσαχθῆ ὁ προαιρετικὸς πολιτικὸς γάμος, χωρὶς νὰ καταργηθῆ ὁ θρησκευτικός. Τελευταῖα γράφηκε ὅτι Ἐπιτροπὴ ἀπὸ καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ποὺ ὥρισε ἡ Πολιτεία, κλίνουν μᾶλλον πρὸς τὴν σκέψη νὰ καθιερώσουν τὸν πολιτικὸ γάμο ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, ποὺ θὰ ἔχουν ὕστερα τὴ δυνατότητα, ἂν θέλουν, νὰ τελέσουν καὶ θρησκευτικὸ γάμο.

Τὴ λύση αὐτὴ ἀπορρίπτει ἡ Ἐκκλησία γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διότι παραβιάζει τὴν ἀρχὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Μέχρι τώρα πρόβλημα παραβιάσεως τῆς συνειδήσεώς τους εἶχαν οἱ ἄθεοι. Μὲ τὴν προτεινόμενη ρύθμιση τὸ πρόβλημα μετατοπίζεται στοὺς θρησκευόμενους, ποὺ εἶναι καὶ συντριπτικὰ πολυπληθέστεροι. Ὁ πιστὸς ὀρθόδοξος ἔχει διδαχθῆ καὶ πιστεύει πὼς ὁ γάμος του τελεῖται μόνο μέσα στὴν ἐκκλησία. Κάθε ἄλλος τύπος γάμου συνιστᾶ παραβίαση τῆς συνειδήσεώς του.

β) Διότι παραβιάζει τὴ Διακήρυξη γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὴν Πράξη τοῦ Ἑλσίνκι. Τὰ δύο αὐτὰ κείμενα ἀπαγορεύουν τὴν καταπίεση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ ἐπιβάλλουν τὴν ἐλεύθερη ἔκφραση τῆς πίστεως τοῦ καθενός. Πῶς, τώρα, θὰ ἐπιβληθῆ δικτατορικὰ ἕνας τύπος γάμου ποὺ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ περιεχόμενο τῆς πίστεως ἑνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ;

γ) Διότι ὑποτιμᾶ τὸν θρησκευτικὸ γάμο. Τὸ ἑλληνικὸ Κράτος θὰ ἀναγνωρίζη σὰν μόνο ἔγκυρο γι' αὐτὸ τὸν πολιτικὸ γάμο. Τὸν θρησκευτικὸ θὰ τὸν ἀπωθήση στὸ περιθώριο. Καὶ ἂν μὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ἐπίσημα ἄθεο Κράτος δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀντίρρηση. Ὅταν ὅμως τὸ ἴδιο αὐτὸ Κράτος, μὲ τὸ ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος, ἀναγορεύει σὲ «ἐπικρατοῦσα» τὴ θρησκεία μας, ἀναγνωρίζει ὅτι ἀρχηγός της εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τῆς ἐπιβάλλει νὰ τηρῆ τὰ δόγματα καὶ τοὺς ἱ. Κανόνες, πῶς θὰ ὑπάρξη δικαιολογία γιὰ τὴν κατάφωρη ἀπάρνηση καὶ καταπάτηση ἀπὸ τὴν ἴδια αὐτὴ Πολιτεία τῶν ὅσων πάλιν ἡ ἴδια ἔχει περιλάβει στὸ Σύνταγμα; Σίγουρα μιὰ τέτοια ρύθμιση θὰ εἶναι, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ἀντισυνταγματική.

δ) Διότι ἀθετεῖ προεκλογικὴ ὑπόσχεση τῆς Κυβερνήσεως. Στὸ «Συμβόλαιο μὲ τὸ Λαὸ» σ. 45, τὸ κυβερνῶν κόμμα ὑπεσχέθη νὰ εἰσαγάγη τὸν πολιτικὸ γάμο παράλληλα μὲ τὸ θρησκευτικό, δίδοντας στοὺς Ἕλληνες τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς. Τὰ ἴδια ἐπανέλαβε ὁ κ. Πρωθυπουργὸς στὶς προγραμματικὲς δηλώσεις. Πῶς τώρα θὰ ἀθετήση τὴν ὑπογραφή του;

ε) Διότι ὑποβάλλει σὲ ἀναίτιο ταλαιπωρία ἑκατομμύρια ἑλλήνων. Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ θιασῶτες τοῦ πολιτικοῦ γάμου παραδέχονται ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ θὰ τελῆ καὶ θρησκευτικὸ γάμο. Τότε πρὸς τί νὰ ὑποβληθῆ αὐτὴ ἡ πλειοψηφία στὴν ταλαιπωρία νὰ τελέση δύο γάμους; Ὑπάρχει κάποιος λόγος;

Τί προτείνει ἡ Ἐκκλησία

Ἡ Ἐκκλησία, συνεπὴς πρὸς τὴ διδασκα-

λία της, ἕνα γάμο γνωρίζει, τὸν θρησκευτικό. Ὁ πολιτικὸς γάμος εἶναι ἐλεύθερη συμβίωση καὶ «ἀστεφάνωτη» σχέση. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ἀλλόθρησκοι, ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ εἶχε ἀντίρρηση γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ἀλλὰ μόνο γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν περιπτώσεων αὐτῶν. Δὲν νοεῖται ὀρθόδοξος χριστιανὸς ποὺ νὰ μὴ τελῆ τὸν γάμο του σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, στὴν ὁποία ἀνήκει. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία, θέλοντας νὰ ἐνημερώση τὸ Λαό μας, ἐφιστᾶ τὴν προσοχή του πάνω στὸ σημεῖο αὐτό, ποὺ δὲν εἶναι παρωνυχίδα. Ὅπως δὲν νοεῖται ὀρθόδοξος ποὺ νὰ μὴ δέχεται τὸ Μυστήριο τῆς Θ. Εὐχαριστίας, ἔτσι δὲν νοεῖται καὶ ὀρθόδοξος ποὺ νὰ ἀπορρίπτη ἀπὸ τὰ ἑπτὰ Μυστήρια τὸ ἕνα, δηλ. τὸν γάμο. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἀποτολμοῦσε κάτι τέτοιο θὰ ἔβγαζε ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό του ἔξω ἀπὸ τὸν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἀποκόπτονταν ἀπὸ τὸ σῶμα της. Θὰ γινόταν μὲ ἄλλα λόγια ἀποστάτης, ἀρνούμενος τὴ δογματικὴ διδασκαλία τῆς θρησκείας του. Καὶ ἡ Ἐκκλησία, ποὺ μὲ πολλὴ ἀνοχὴ ἀντιμετωπίζει τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων, στάθηκε πάντα μὲ πολλὴ αὐστηρότητα ἐμπρὸς στὴν πλάνη καὶ στὴν ἀπιστία. Δὲν δίστασε νὰ διώξη μακρυὰ τοὺς ἐμμένοντες στὴν αἵρεσή τους ἢ στὴν ἀπιστία τους. Καὶ τοὺς ξαναδέχθηκε ὅταν ἐκεῖνοι μετανοιωμένοι γύρεψαν τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγχνία της.

Τί ἔλεγεν ὁ Βενιζέλος

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε τί εἶπεν ὁ Ἐλ. Βενιζέλος στὴν Ἐπιτροπὴ ποὺ εἶχε ἀναλάβει τὴν Ἀναθεώρηση τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τὸ 1930 σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτό:

«...Ὁ ἀγαπητός καὶ πάντοτε φίλος μου κύριος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐπικαλεῖται τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ λέγει, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανὸς καὶ νὰ μὴ ἐννοῇ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ γάμου. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ εἴπω, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανὸς καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ κάμῃ ἱεροτελεστίαν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὀρθόδοξος, διότι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ τὸν γάμον Μυστήριον. Λὲν ἠμπορεῖς, κύριε, νὰ μοῦ λέγῃς, ὅτι εἶσαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἐφ' ὅσον δὲν δέχεσαι τὰ δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Δὲν λέγω ὅτι εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃς δήλωσιν ἐνώπιον τοῦ ληξιάρχου ὅτι εἶσαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἀλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁμολογεῖς σαυτὸν Ὀρθόδοξον χριστιανὸν ὀφείλεις νὰ τελέσῃς τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου, ἄλλως δὲν ἀνήκεις πραγματικῶς εἰς τὸ ποίμνιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας...».

Ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα,

Θελήσαμε μὲ αὐτὸ τὸ τετρασέλιδο νὰ σοῦ δώσουμε μερικὲς χρήσιμες πληροφορίες. Θελήσαμε νὰ σὲ κάνουμε νὰ ἐκτιμήσης καὶ μόνος σου τὴν πελώρια ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὸν πολιτικὸ ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ γάμο. Ὁ ἕνας εἶναι γήϊνο πράγμα, ὁ ἄλλος οὐράνιο. Ὁ ἕνας εἶναι ἀνθρώπινο ἔργο, ὁ ἄλλος θεανθρώπινο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ Λαοῦ μας θὰ ἐξακολουθήση καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ τελῆ θρησκευτικὸ γάμο.

Ἐλπίζει, ἀκόμη, ἡ Ἐκκλησία μας ὅτι ἡ ὑπεύθυνη Κυβέρνηση τῆς χώρας, δὲν θὰ θελήση νὰ ἐπιβάλη στὸν πιστὸ ἑλληνικὸ Λαὸ σὰν ἀναγκαστικὸ τὸν πολιτικὸ γάμο, γιὰ νὰ μὴ ἔλθη σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ μεγάλη μάζα τῶν θρησκευομένων ἑλλήνων. Ἀλλὰ ὅτι ἐκτιμῶσα τὰ πράγματα καὶ μὲ τὶς πολιτικές τους διαστάσεις, θὰ νομοθετήση —ὅπως καὶ πρέπει— μόνο γιὰ τοὺς δηλοῦντες ἀθεΐα ἢ γιὰ τοὺς ἀλλοθρήσκους, τὸν πολιτικὸ γάμο, διατηρώντας πρῶτο καὶ κύριο γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνες τὸν εὐλογημένο καὶ καταξιωμένο μέσα σὲ δυὸ χιλιετηρίδες ὀρθόδοξο χριστιανικὸ γάμο.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

Ἐφημερίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Τὸ μαχητικό, πνευματικὸ ὄργανο τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Πληροφορεῖ, ἐνημερώνει καὶ κατατοπίζει τὸ λαὸ πάνω σ' ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο. Ἐτησία συνδρομὴ 300 δρχ. Ἰασίου 1 — Ἀθήνα (140).

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ». Τριμηνιαῖο περιοδικό. Συντάσσεται ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Τηλ. 712.904, 744.108. Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ διανέμεται δωρεάν μὲ τὴ φροντίδα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τύποις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τον Δεκέμβριο του 1980 η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος εξέδωσε το φυλλάδιο «ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ» με τίτλο «Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ».

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

Δυνατό όχυρό. Ὑποπτη ἐκστρατεία μὲ καταλυτικὲς ἐπιδιώξεις. Ὄχι στὸ ξεπούλημα. Μεγάλη ἡ εὐθύνη ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ χριστιανικὰ θεμελιωμένος γάμος εἶναι μεγάλο ἐχέγγυο. Ἀντίθετα ὁ γάμος ποὺ στορεῖται αὐτὴ τὴ βάση, ὁδηγεῖ σὲ ναυάγιο. Ὅσα ζεύγη τὸν συνάπτουν ἀκολουθώντας τὸ πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου, βρίσκουν σ' αὐτὸν ἀνείπωτες χαρές. Ὅσα ζεύγη παραβλέπουν αὐτὸ τὸ πνεῦμα, θὰ συναντήσουν σκοπέλους καὶ κακοκαιρίες δεινές.

(Ἱερὸς Χρυσόστομος)

Ὑπάρχει μέσα στὸ Ἔθνος ἕνα ὀχυρό, πανάρχαιο καὶ ἀκόμη δυνατό, ποὺ, μαζὶ μὲ τὴν ὀρθόδοξη Πίστη, σημαδεύει καθοριστικὰ τὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων. Μοιάζει μὲ φρούριο ποὺ διασώζει καὶ προφυλάσσει, στὸ διάβα τῶν αἰώνων, τὴν ἀνθρωπιὰ καὶ ἐξασφαλίζει στὸν καθένα μας ὁμαλὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ σωστὴ ἀνάπτυξή μας. Τὸ ὀχυρὸ αὐτὸ λέγεται Οἰκογένεια. Μέσα σ' αὐτὴν γεννηθήκαμε καὶ ἀνατραφήκαμε, κοντά της μάθαμε νὰ σεβόμαστε τὸ Θεὸ καὶ τὶς ἀξίες τῆς ζωῆς, αὐτὴ μᾶς δίδαξε νὰ ζοῦμε στὴν κοινωνία. Κατὰ κοινὴ ὁμολογία ἡ Οἰκογένεια παίζει τὸν βασικότερο ρόλο στὴ διάπλαση τοῦ χαρακτῆρα καὶ στὴ δημιουργία σωστῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ζωντανὸ κύτταρο ὅλης τῆς κοινωνίας. Οἰκογένεια διαλυμένη, ἠθικὰ ἀνερμάτιστη καὶ ἀλλοτριωμένη, οἰκογένεια χωρισμένη καὶ ἀποπροσανατολισμένη, γίνεται ἑστία μολύνσεως καὶ παράγοντας διαλυτικὸς ὄχι μόνο τῶν κοινωνιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐθνῶν ὁλοκλήρων. Γι' αὐτὸ ὅσοι πονοῦν τὸ Ἔθνος καὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν προκοπή του, φροντίζουν μὲ κάθε τρόπο νὰ προφυλάξουν, νὰ στηρίξουν καὶ νὰ ἐνισχύσουν τὴν Οἰκογένεια. Ἐνῶ ὅσοι ἀποβλέπουν στὸν ἐθνικὸ ἐκφυλισμὸ καὶ μαρασμό, αὐτοὶ βάζουν στόχο τους τὴν Οἰκογένεια καὶ ἐργάζονται γιὰ τὴν ἀποδυνάμωση καὶ διάλυσή της. Καὶ κάτι τέτοιο φαίνεται νὰ ἐπι-

χειρεῖται σήμερα στὸν ἑλληνικό μας χῶρο μὲ ὅσα προτείνονται σὰν θεσμικὲς ἀλλαγὲς στὸ Οἰκογενειακὸ Δίκαιο τῆς Πατρίδος μας.

Ἐκστρατεία ὕποπτη

Ἀπὸ καιρὸ ἔχουν ἀρχίσει νὰ προβάλλονται ἀπὸ μιὰ μερίδα τοῦ Τύπου, καθὼς καὶ ἀπὸ ἄλλα μέσα, ἀντιλήψεις καὶ ἀπόψεις ποὺ βάλλουν εὐθέως ἐναντίον τῆς παραδοσιακῆς ἑλληνικῆς Οἰκογενείας, ποὺ αἰῶνες τώρα στηρίζεται πάνω στὶς ἀκατάλυτες ἠθικὲς ἀρχὲς τῆς Ὀρθοδοξίας μας. Συγκεκριμένα διαβάζουμε καὶ ἀκοῦμε ὅτι τάχα ὁ θεσμὸς τῆς Οἰκογενείας εἶναι ἀναχρονιστικὸς καὶ ἀφόρητα δεσμευτικός, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσει νὰ θεωρεῖται Μυστήριο ἱερό, ὅτι εἶναι μιὰ καθαρὰ ἰδιωτικὴ ὑπόθεση δύο ἀτόμων, ὅτι εἶναι προτιμότερες οἱ ἐλεύθερες συμβιώσεις, δηλ. τὰ «ἀστεφάνωτα» ζευγάρια, ὅτι τὰ παιδιὰ εἶναι βάρος δυσβάστακτο, ὅτι οἱ ἀμβλώσεις πρέπει νὰ ἐπιτρέπωνται ἐλεύθερα, ἀφοῦ ἡ γυναίκα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτει τὸ σῶμα της ὅπως θέλει, ὅτι ὁ πατέρας εἶναι ἀφέντης ἀπαράδεκτος μέσα στὸ σπίτι καὶ ὅτι χρειάζεται ἕνας νέος προσανατολισμὸς τῆς ἑλληνικῆς Οἰκογενείας, σὲ τρόπο ποὺ νὰ φθάσει τὸ ἐπίπεδο τῶν οἰκογενειῶν τῆς Εὐρώπης.

Ὅλα αὐτὰ ἔχουν πάρει τὴ μορφὴ ἐκστρατείας, στὴν ὁποία συμπράττουν γυναῖκες καὶ ἄνδρες, ποὺ τὰ συνθήματά τους, ὅπως ἀκούονται στοὺς δρόμους ἢ γράφονται στοὺς τοίχους, προδίδουν τὸ ἰδεολογικό τους πιστεύω καὶ ἀφήνουν νὰ διαφανεῖ ὁ πραγματικὸς σκοπὸς ποὺ ἔχουν. Μὲ τὸ πρόσχημα τῆς δῆθεν προοδευτικότητος καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ ἐπιχειρεῖται τομὴ σὲ βάθος καὶ ἀνατροπὴ θεμελιωδῶν ἀρχῶν καὶ κατευθύνσεων, μὲ σκοπὸ τὴν οὐσιαστικὴ διάλυση τῆς Οἰκογενείας. Τὸ πιὸ ἐκπληκτικὸ εἶναι ὅτι αὐτὴ τὴν ἐπιδίωξη φαίνεται νὰ ἔχει υἱοθετήσει μὲ ὡρισμένες προτάσεις της ἡ «Ἐπιτροπὴ Γαζῆ», ποὺ, ὅπως θὰ δοῦμε στὴ συνέχεια, φιλοδοξεῖ νὰ ἀλλάξει ριζικὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ τοῦ γάμου καὶ τῆς Οἰκογενείας, μὲ μιὰ ἀτυχῆ καὶ ὕποπτη προσπάθεια, νὰ ξεπερασθοῦν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ εὐρωπαϊκὰ «πρότυπα». Διερωτᾶται κανείς, ποιός ἄραγε κακὸς δαίμονας φθόνησε τὴν ὄμορφη οἰκογενειακή μας παράδοση, ποιά σκοτεινὰ συμφέροντα συνεμάχησαν γιὰ νὰ φέρουν στὸ Ἔθνος μας τὴ συμφορὰ καὶ ποιές ἀόρατες δυνάμεις κινοῦν τὰ νήματα πίσω ἀπὸ τὴν ἐκστρατεία αὐτή;

Ἐνδεικτικὲς περιπτώσεις

Γιὰ νὰ μὴ νομισθεῖ ὅτι ὑπερβάλλουμε τὰ πράγματα καὶ ἀδικοῦμε τὴν ἀλήθεια, παραθέτουμε τώρα ὡρισμένες μόνο ἀπὸ τὶς προτάσεις τῆς «Ἐπιτροπῆς Γαζῆ» ποὺ ἀδίστακτα φρονοῦμε ὅτι ἂν γίνουν τελικὰ δεκτὲς ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση καὶ ἀπὸ τὴ Βουλή, θὰ ἀποβοῦν μοιραῖες γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς Οἰκογενείας στὴ χώρα μας:

1. Χωριστὴ κατοικία τῶν συζύγων.

Μέχρι τώρα τὸ κάθε ἀνδρόγυνο ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ μένει μαζὶ στὸ ἴδιο σπίτι, νὰ ἔχει δηλ. κοινὴ κατοικία. Σὰν τέτοια ὁρίζονταν ἡ κατοικία τοῦ ἄνδρα. Ἡ γυναίκα ἔπρεπε νὰ μένει σ' αὐτήν. Δὲν χρειάζεται νὰ τονίσουμε τὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἀξία τῆς κοινῆς συμβιώσεως τοῦ ἀνδρογύνου. Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε Οἰκογένεια, καὶ μάλιστα ἑλληνική, ὅπου ἄλλοῦ μένει ὁ ἄνδρας καὶ ἄλλοῦ ἡ γυναίκα; Ἔ, λοιπόν, ἡ «Ἐπιτροπὴ Γαζῆ» προτείνει νὰ ἔχει ὁ κάθε σύζυγος δική του, χωριστὴ κατοικία. Ἔτσι —λέει— ἀποκαθίσταται ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα σὲ ἄνδρα καὶ γυναίκα. Ἀλλά, ποιὸς εἶπε ποτὲ ὅτι ἡ κοινὴ κατοικία θίγει τὴν ἰσότητα; Ἡ ἴδια Ἐπιτροπὴ ὁμολογεῖ ὅτι ἡ κοινὴ κατοικία «ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἰσότητα» καὶ ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ «διεθνῶς κερδίζει ἔδαφος». Καὶ παρὰ ταῦτα προχωρεῖ στὴν καθιέρωση τῆς χωριστῆς κατοικίας. Ἂν ἡ πρόταση γίνει δεκτή, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθοῦμε πῶς ἡ Οἰκογένεια θὰ μεταβληθεῖ σὲ μιὰ ἁπλῆ κοινωνικὴ σχέση.

2. Κατοικία ἀνηλίκου τέκνου.

Ἀφοῦ οἱ γονεῖς, σύμφωνα μὲ τὴν προηγούμενη πρόταση, μποροῦν νὰ ἔχουν χωριστὴ ὁ καθένας κατοικία, δημιουργεῖται θέμα γιὰ τὸ ποῦ θὰ μείνει τὸ ἀνήλικο παιδί. Ἡ «Ἐπιτροπὴ» προ-

ει τὸ παιδὶ νὰ ἔχει κατοικία τὴν κατοικία γονέως μὲ τὸν ἀποῖο διαμένει. Ἀηλ. τὸ ἀγγυνο θὰ ἀποφασίζει μὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς δύο μείνει τὸ παιδί. Δὲν ἐπολόγισε ὅμως τὰ ψυ-ι τραύματα ποὺ θὰ δημιουργηθοῦν στὴν καρ-τοῦ, οὔτε τὴν οὐσιαστικὴ κατάλυση τῆς οἰκο-ιακῆς συνοχῆς, παρ' ὅλον ὅτι ἀναγνωρίζει ἡ πρότασή της δὲν εἶναι «πλήρως ἱκανοποιη-μ». Ἀλλὰ τότε πρὸς τί ἡ ἐπικίνδυνη αὐτὴ τιση: Πειράματα θὰ κάνουμε στὸν εὐαίσθη-ὀργανισμὸ τῆς Οἰκογενείας:

3. Χωριστὸ ἐπώνυμο τῆς ζύγου.

Μέχρι τώρα ἡ γυναίκα, ὅταν παντρεύεται, γνει τὸ ἐπώνυμο τοῦ ἀνδρός της. Ἡ «Ἐπιτρο-κρίνοντας πὼς αὐτὸ εἶναι μείωση γιὰ τὴ αίκα, προτείνει νὰ διατηρεῖ ἡ γυναίκα καὶ ι τὸ γάμο τὸ πατρικό της ἐπώνυμο. Ἡ λύση ἡ ἀναγνωρίζεται σὰν «πράγματι τολμηρή». τῆς προσθέτουμε ὅτι εἶναι καὶ περιττή. Γιατὶ Λίκαιο ποὺ ἰσχύει σήμερα προβλέπει τὴ δυ-ότητα σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις ἡ γυναίκα κρατάει καὶ τὸ πατρικό της ἐπώνυμο. Καὶ ἡ βλεψη αὐτὴ ἔχει λύσει ὅλα τὰ συναφῆ προ-ματα. Μὲ τὴ νέα ρύθμιση εἰσάγεται ἕνα σύ-μα ποὺ εἶναι ξένο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ πρα-τικότητα. Καὶ στὰ ξένα Δίκαια οἱ γυναῖκες, ν παντρεύονται, παίρνουν τὸ ἐπώνυμο τοῦ ἀν-ς. Ἐκεῖ δὲν ἰσχύει ἡ ἰσότητα τῶν φύλων: τί ἐμεῖς νὰ ξεπεράσουμε στὸ σημεῖο αὐτὸ : γάλλους, βέλγους, ὁλλανδούς, ἰταλούς: Τὸ ὁ ἐπώνυμο τῶν συζύγων τονίζει τὴν ἑνότητα Οἰκογενείας. Γιατὶ νὰ καταργηθεῖ;

4. Ἐπώνυμο τέκνου.

Τὰ παιδιὰ σήμερα παίρνουν τὸ ἐπώνυμο τοῦ ἔρα τους. Ἡ «Ἐπιτροπὴ» μιὰ καὶ υἱοθετεῖ ιστὸ ἐπώνυμο γιὰ κάθε σύζυγο, ρυθμίζει καὶ θέμα τοῦ ἐπωνύμου τῶν παιδιῶν, λέγοντας οἱ σύζυγοι πρέπει μὲ δήλωσή τους τὴν ὥρα γάμου νὰ καθορίζουν τὸ ἐπώνυμο ποὺ θέ-ν νὰ ἔχουν τὰ παιδιά τους, ποὺ δὲν εἶναι ἀ-αίτητο νὰ εἶναι τὸ ἴδιο γιὰ ὅλα. Ἀλλ' ὅταν παιδιὰ θὰ ἔχουν χωριστὸ τὸ καθένα ἐπώνυμο, τότε θὰ ἀνακύψουν πελώρια προβλήματα. Πρῶ-τα - πρῶτα ψυχολογικά, ἀπὸ τὴ συνειδητοποίηση τῆς ἀνυπαρξίας τῆς οἰκογενειακῆς συνοχῆς καὶ ἑνότητος. Ὕστερα ὁ κάθε γονέας θὰ ἀγαπᾶ περισσότερο τὸ παιδὶ ποὺ ἔχει τὸ δικό του ἐπώ-νυμο, ἡ διαφορὰ ἔπειτα τῶν ἐπωνύμων θὰ ὁδη-γήσει σὲ σύγχυση τῶν δεσμῶν συγγενείας. Κι ἂν οἱ σύζυγοι διαφωνήσουν; Τότε ἢ ὁ γάμος δὲν θὰ γίνει, ἢ κάποιος θὰ ἀποχωρήσει μπρὸς στὸν ἰσχυρότερο, ὁπότε πάλι ἡ ἰσότητα πλήττεται. Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι τὰ εὐρωπαϊκὰ Δίκαια δίνουν στὸ παιδὶ τὸ ἐπώνυμο τοῦ πατέρα του. Στὴ Γερμανία ἕνα ἐπώνυμο ἔχουν ἄνδρας καὶ γυ-ναίκα καὶ παιδιά, τὸ ἴδιο καὶ στὴν Αὐστρία. Στὴ Γαλλία τὸ παιδὶ παίρνει τὸ ἐπώνυμο τοῦ πατέρα του. Ἐκεῖ δὲν ἰσχύει ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητας:

5. Κατάργηση τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Οἰκογενείας.

Ἡ «Ἐπιτροπὴ» θέλοντας ἰσότιμους τοὺς δύο συζύγους, καταργεῖ τὸν ἄνδρα ἀπὸ ἀρχηγὸ τοῦ οἴκου. Ἔτσι ἱκανοποιεῖ τὸ αἴτημα τῶν φεμινι-στικῶν ὀργανώσεων ποὺ τὴν ἀρχηγία τοῦ ἄνδρα ἔβλεπαν σὰν μείωση τῆς γυναίκας. Κατ' ἀρχὴν θὰ πρέπει νὰ λεχθεῖ ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀντίληψη θέλει τὸν ἄνδρα κεφαλὴ τῆς γυναίκας, σύμφωνα μὲ τὴ γνωστὴ ρήση τοῦ Ἀπ. Παύλου. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει κυριαρχία τοῦ ἄνδρα ἐπὶ τῆς γυναίκας πρὸς ἐξευτελισμόν της, οὔτε τυραννία καὶ αὐθαιρεσία. Ὁ χριστιανὸς ἄνδρας, εἴτε σὰν σύζυγος, εἴτε σὰν πατέρας, εἶναι στὴν οὐσία ὁ προστάτης γυναίκας καὶ παιδιῶν. Αὐτὸς βασικὰ ἐξασφαλίζει τὸν ἐπιούσιο μὲ ἱδρῶτα καὶ κόπο. Ἡ γυναίκα εἶναι βασίλισσα τοῦ σπιτιοῦ, ἄξια μάνα καὶ τροφὸς τῶν παιδιῶν. Αὐτοὺς τοὺς «ρόλους» δὲν τοὺς θέλουν οἱ προοδευτικοί. Θέλουν ὄχι συγκυριαρχία —ποὺ σήμερα ὑπάρχει κατ' οὐσίαν— ἀλλὰ διάλυση. Γιατὶ ὅταν δὲν ὑπάρχει ἕνας ἀρχηγὸς σὲ μιὰ ὁμάδα, τίποτε δὲν πάει μπροστά. Ἔπαιμε, θέλουμε τοὺς δύο συζύγους συνεργάτες γιὰ τὸ καλὸ τῆς Οἰκογενείας. Θέ-λουμε τὴ γυναίκα μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ δικαιώμα-τα. Ὅμως τὸ νὰ θεωρεῖται ὁ ἄνδρας ἀρχηγὸς τοῦ σπιτιοῦ εἶναι πολλαπλὰ χρήσιμο, χωρὶς νὸ εἶναι ζημιογόνο. Προλαβαίνει συγκρούσεις, με-

θοδεύει τὴ λύση τῶν προβλημάτων, ἐξασφαλίζει ὁμαλότητα. Τυχὸν καταχρήσεις μποροῦν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ συγκεκριμένα μέτρα.

6. Τὸ κώλυμα ἀπὸ τὸ θεῖο Βάπτισμα.

Σήμερα ἀπαγορεύεται νὰ νυμφευθεῖ ὁ νονὸς τὴν ἀναδεξιμιά του, ἢ τὴ μητέρα της. Ἡ «Ἐπιτροπὴ» ζητεῖ νὰ μπορεῖ ὁ κουμπάρος νὰ νυμφεύεται τὴν κουμπάρα του. Ἀηλ. περιορίζει τὸ κώλυμα, ποὺ προβλέπουν οἱ Ἱ. Κανόνες. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι μιὰ τέτοια ρύθμιση εἶναι ἀντικανονικὴ καὶ ἄρα ἀντισυνταγματική, εἶναι καὶ ὑποπτη, γιατὶ ἀποβλέπει, σὲ συνδυασμὸ μάλιστα μὲ τὶς μεταβατικὲς διατάξεις, νὰ καλύψει ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἀναδρομικὰ κάποια ἢ κάποιες περιπτώσεις τέτοιων γάμων, ποὺ σήμερα δὲν μποροῦν νὰ νομιμοποιηθοῦν.

Ὄχι στὸ ξεπούλημα

Αὐτά, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, προτείνει ἡ «Ἐπιτροπὴ Γαζῆ» στὴν Κυβέρνηση. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι κανεὶς εἰδικὸς ἐπιστήμονας γιὰ νὰ διαπιστώσει πόσο ἀστόχες καὶ ἔξω τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος εἶναι πολλὲς ἀπὸ τὶς προτάσεις αὐτές. Λίγο κοινὸ μυαλὸ χρειάζεται καὶ πολλὴ ἀγάπη στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ὀρθόδοξη Παράδοσή της γιὰ νὰ κατιαλάβουμε ποιὸς κίνδυνος ἐλλοχεύει. Ἡ ὄμορφη παραδοσιακὴ μας Οἰκογένεια μετατρέπεται σὲ ξενοδοχεῖο ὕπνου καὶ φαγητοῦ, χωρὶς ἑνότητα, χωρὶς ἱεράρχηση, χωρὶς ἀγάπη. Οὔτε στὴν... προοδευτικὴ Εὐρώπη δὲν εἶναι ἔτσι. Ἐμεῖς θελήσαμε νὰ ξεπεράσουμε τοὺς Εὐρωπαίους, γιὰ νὰ φανοῦμε τάχα ἐξελιγμένοι καὶ πολιτισμένοι! Ἡ ἀσέβεια ποὺ ἐκδηλώνεται πρὸς τὸν θεσμὸ τοῦ γάμου καὶ τῆς Οἰκογενείας εἶναι προσωπανής. Ἐδῶ πρόκειται γιὰ ἀληθινὸ ξεπούλημα μπρὸς στὸ βωμὸ δῆθεν τοῦ ἐξευρωπαϊσμοῦ...

Ὁ κίνδυνος εἶναι μέσα στὰ σπίτια μας. Καὶ ἡ εὐθύνη βλον μας μεγάλη. Ἡ νέα Ἐπιτροπὴ ποὺ ὡρίσθηκε γιὰ τελικὴ ἐπεξεργασία τῶν προτάσεων αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ τὶς υἱοθετήσει. Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορήσει. Οἱ γονεῖς πρῶτοι πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦν, οἱ τίμιοι οἰκογενειάρχες, οἱ πολύτεκνοι, οἱ ἠθικοὶ ἄνθρωποι. Ἡ Ἐκκλησία ἔπειτα θὰ ὑψώσει —ὅπως ὑψωσε ἤδη— φωνὴ διαμαρτυρίας καὶ θὰ ἐμπυδίσει τὸ ἔγκλημα. Καὶ ὁ Λαός μας βλος πρέπει νὰ ξεσηκωθεῖ. Νὰ ἐνεργήσει μὲ τρόπο ποὺ θὰ κάνει γνωστό, ὅτι δὲν ἀνέχεται κακοποίηση τῆς Οἰκογενείας, ἀπογκίστρωσή της ἀπὸ τὶς χριστιανικὲς ἀρχές, διάλυση οὐσιαστικὴ καὶ κατάλυσή της. Θὰ φωνάξει ὁ Λαός μας ὅτι θέλει τὸ γάμο θεσμὸ τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν Οἰκογένεια ἱερὴ καὶ ἀπαρασάλευτη φωλιά. Τὰ ξένα πρότυπα δὲν εἶναι πάντα ἀξιομίμητα. Ἐμεῖς ἔχουμε ἱστορία καὶ παράδοση. Τὸν ἐκσυγχρονισμὸ ἂς τὸν ἀφήσουμε γιὰ ἄλλους τομεῖς. Θέλουμε ἡ Οἰκογένεια νὰ μείνει ὅπως ἦταν μέχρι τώρα, ἑστία ἀγάπης, φωλιὰ στοργῆς, χῶρος εὐλογίας, θεμέλιο προόδου, ἀληθινὴ Ἐκκλησία, σωστὴ κιβωτός.

«Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΝΕΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ»

Εἶναι τὸ θέμα δημόσιας συζητήσεως ποὺ θὰ γίνει στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, μὲ πρωτοβουλία τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὴν Τρίτη, 20 Ἰανουαρίου 1981, ὥρα 6.30' μ.μ. Στὴ συζήτηση θὰ λάβουν μέρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, ἡ κ. Ἄννα Συνοδινοῦ, βουλευτής, ἡ κ. Θάλεια Δραγώνα, Ψυχολόγος καὶ ὁ κ. Ἀντώνης Παπαντωνίου, Θεολόγος - Κοινωνιολόγος.

Θὰ προλογίσει ὁ ὁμ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γερ. Κονιδάρης.

Τὴ συζήτηση θὰ συντονίσει ὁ δημοσιογράφος κ. Χρ. Θεοδωρόπουλος.

Εἴσοδος ἐλευθέρα.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ. Τριμηνιαῖο περιοδικό. Συντάσσεται ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Τηλ. 712.904, 744.108. Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ διανέμεται δωρεὰν μὲ τὴ φροντίδα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τύποις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τι γίνεται με τα παιδιά;

Συνοδική Επιτροπή επί των Δογματικών και Νομοκανονικών Ζητημάτων 2011 – 2015

Βάπτιση τέκνων, τα οποία προέρχονται από πολιτικό γάμο

Είναι γνωστόν ότι οι τελούντες πολιτικό γάμο ορθόδοξοι θέτουν εαυτούς μόνοι τους εκτός Εκκλησίας, εφ΄ όσον ενσυνείδητα και δημοσία απαρνούνται την περί των 7 μυστηρίων δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας (1). Δεδομένου ότι , κατά τον Απόστολο Παύλο, «το μυστήριον τούτο (του γάμου), μέγα εστίν» όσοι εκ των Χριστιανών προκρίνουν τον πολιτικό γάμο αντί του εκκλησιαστικού μυστηρίου στερούν εκουσίως εαυτούς της ευλογίας της Εκκλησίας. Και ούτως ειπείν μόνοι των θεωρούν εαυτούς αναξίους της εκκλησιαστικής ευλογίας.

Η άρνηση όμως βαπτίσεως , εκ μέρους ορισμένων ιερέων, τέκνων, τα οποία προέρχονται εκ πολιτικού γάμου των γονέων των «είναι άστοργος και αδικαιολόγητος, νευουδανός κανονικού και θεολογικού ερείσματος» (2). Τοιουτοτρόπως, εφ’ όσον οι γονείς, οι οποίοι έχουν τελέσει πολιτικό γάμο, προσέρχονται εις την Εκκλησία για να βαπτίσουν τα παιδιά τους, έκαστον των οποίων αποτελεί ιδίαν εικόνα του Θεού και ανεξάρτητη ηθική προσωπικότητα, η Εκκλησία ως φιλόστοργος μητέρα εκδέχεται ως θετική την ενέργεια αυτή. Και με τη συγκατάβαση και στοργή της Εκκλησίας επηρεάζονται ευμενώς και διευκολύνονται τα μέγιστα εις την εν καιρώ τέλεση και του θρησκευτικού τους γάμου, προς πλήρη αποκατάσταση των πνευματικών των δεσμών με τη Μητέρα Εκκλησία.

Η ιστορία του «πολιτικού γάμου»

Οι προσπάθειες για την κατακύρωση της συνένωσης μέσω της πολιτικής οδού είχαν ξεκινήσει πενήντα και πλέον χρόνια πριν το 1982, από τον τότε υπουργό Δικαιοσύνης, Ιωσήφ Κούνδουρο.

Η πρόταση απορριφθεί από τον Θεόδωρο Πάγκαλο και επανήλθε στο τραπέζι εν έτει 1932, υπό την πρωθυπουργία του Ελευθέριου Βενιζέλου. Ο Βενιζέλος είχε αναθέσει στην Αναθεωρητική Επιτροπή, υπό τον καθηγητή Κωνσταντίνο Δεμερτζή, την σύνταξη του Οικογενειακού Δικαίου και εκείνος πρότεινε τότε την υιοθέτηση της αρχής της ισότητας και τον πολιτικό γάμο, οι οποίες όμως υπερψηφίστηκαν μόνο από άλλα δύο μέλη της Επιτροπής, τον Αλέξανδρο Σβώλο και τον Κυριάκο Βαρβαρέσο.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, επί δικτατορίας Ιωάννη Μεταξά ο προτεινόμενος πολιτικός γάμος αποσύρεται από το σχέδιο του Αστικού Κώδικα.

Ο πρώτος πολιτικός γάμος στην Ελλάδα έγινε στις 18 Ιουλίου 1982 στο χωριό Φραντάτο της Ικαρίας, μεταξύ της ντόπιας Σταματούλας Πλακίδα και του Δημήτρη Μαύρου από τη Νάξο.